

**KRASICKI
IGNACY**

PALINODIA

Krasicki Ignacy

Palinodia

«Public Domain»

Ignacy K.

Palinodia / K. Ignacy — «Public Domain»,

Ciesz się klasyką! Miłego czytania!

Содержание

Конец ознакомительного фрагмента.

7

Ignacy Krasicki

Palinodia

Palinodia – grecka nazwa utworu odwołującego wszystkie stawiane komuś zarzuty. Przykładem odwołania jest *Pieśń 16* z ks. I Horacego, w której stara się on zjednać kochankę obrażoną uprzednio złośliwą satyrą: „Nad piękną matkę gładsza jeszcze córo! / Znam, żem przewinił wolnym rymem; którą / Chcesz włoż nań karę: czy komina warty, / Czy, by po morzu błędne gonił karty. / (.....) / Poprzestań żalów; i mnie w wieku młodym, / Niebacznym bystra krew była powodem; / Kiedym się gniewnym uniesiony błędem, / Rzucił za piórka ostrego zapędem. // Już ci przyrzekam na sumnienie moje, / Że jadowite żądło mu przykroję / I wziętą z zyskiem przywrócę ci sławę, / Rzuć tylko na mnie oczy twe łaskawe.” (Przekład A. Naruszewicza, tytuł: *Do Panny* [w książce:] A. Naruszewicz, *Dzieła*, Warszawa 1778, t. IV, s. 17–18). Tytuł *Palinodia* (w wyd. Dmochowskiego tytuł *Odwołanie*) jest użyty przez Krasickiego w sensie ironicznym i jak cały utwór nie jest odwołaniem. [przypis redakcyjny]

Na co pisać satyry? Choć się złe zbyt wzniosło,
Przestańmy. Świat poprawiać – zuchwałe rzemiosło.
Na złe szczerłość wychodzi, prawda w oczy kole;
Więc już łajać przestanę, a podchlebiać wolę.
Których więc grzbiet niekiedy, mnie rozum nawrócił¹,
Przystępujcież, filuty, nie będę was smucił.
Ciesz się, Piętrze, zamożny, ozdobny² i sławny,
Dobrym kunstem urosłeś, nie złodziej, lecz sprawny,
Nie szalbierzu, lecz dzielny umysłów badaczu,
Nie zdrajco, ale z dobrej pory korzystaczu,
Nie rozpustny, lecz w grzeczne krotofile płodny,
Przystąp, Piętrze, bezpiecznie, boś pochwały godny³.
Ciesz się, Pawle. Oszukać to kunsta doskonały,
Tyś mistrz w kunstcie, więc winne odbieraj pochwały.
Fraszka Machijawelów wykręty i sztuki⁴,
Przeniosłeś głębokością tak zacnej nauki
Wytworność przeszłych wieków. Uczniów ci przybywa,
Winszuję ci, ojczyzno moja, bądź szczęśliwa.
Janie zacny, coś ojców majątność utracił,
Fraszka złoto, masz sławę, masz tych, coś z bogacił.
Brzmi wdzięczność, miło słuchać, choćby i o głodzie.
O szczęśliwa ojczyzno! szczęśliwy narodzie!
Masz umysły wyborne, dusze heroiczne,
Zewsząd wielkie przykłady, wspaniałe i liczne,

---

¹ Których więc grzbiet... nawrócił – tj. chłosta. [przypis redakcyjny]

² ozdobny – strojny, wykwintny. [przypis redakcyjny]

³ W brulionie satyry przekreślił Krasicki dalszy ciąg charakterystyki filuta: „Dogodziłeś twym żądom, a gdyś sztucznie szeptał, / Choć (jak mówią niektórzy) wszystkieś względy zdeptał, / Ja nie wierzę. Statysto, zacny i ostrożny! / Wielkim jesteś człowiekiem, boś jaśnie wielmożny.” (I. Krasicki, *Satyry i listy*, s. 120). [przypis redakcyjny]

⁴ *Machijawelów wykręty i sztuki* – Niccolo Machiavelli (1469–1527), polityk i historyk florencki, „sławny przez swoje polityczne, ale wykrętne i rzetelności przeciwne pisma”. (*Zbiór potrzeb. wiad.*). Jako teoretyk władzy absolutnej zalecał panującym zrzeczność, przebiegłość i bezwzględność, nie krępowaną żadnymi normami etycznymi. [przypis redakcyjny]

Zewsząd... Po cóż te śmiechy? Niech Zoil⁵ uwłacza,
Niechaj zjadliwe pióro w żółci coraz macza,
Nie przeprze. Ci, co satyr udali się drogą,
Mszczą się na wielkich, że być wielkimi nie mogą.
Ta pobudka, co bardziej niż żarliwość wzrusza,
Wzbudziła Juwenala⁶ i Horacjusza⁷.
Kiedy pod pretekstami obyczajów zdrożnych
Targali się wśród Rzymu na jaśnie wielmożnych,
Gdy szydzili z konsulów⁸ mimo ich topory,
A co skarb (jak zazwyczaj) okradły kwestory⁹,
Choć nie kradli otwarcie, byli połajani.
Augury¹⁰, z charakteru chociaż poważani,
Chociaż w mocy, w kredycie¹¹ bywali ustawnie,
Choć ostrożnie grzeszyli, łajano ich jawnie.
Nie wiedzieli prostacy, że co lud obchodzi¹²,
Że co małym nie wolno, to wielkim się godzi,

---

⁵ Zoil – „krytyk niepomiarowany, oszczerca swego wieku ludzi uczonych. Jego imię stało się powszechną nomenklaturą nieprawych krytyków. Żył za czasów Ptolomeusza Philadelfa, króla Egiptu”. (*Zbiór potrzeb. wiad.*). [przypis redakcyjny]

⁶ Juwenal – Iunius Decimus Iuvenalis, satyryk rzymski z I w. n. e., słynny z krytyki warstwy rządzącej ówczesnego Rzymu. „Pisarz ten satyr, wszystkich innych w zwięzłości i wytworze przewyższył” – mówi o nim Krasicki w dziele *O rymotwórstwie i rymotwórcach*, nazywając go równocześnie „żarliwym obyczajów strażnikiem i obrońcą”. (I. Krasicki, *Dzieła prozą*, t. III, s. 176). [przypis redakcyjny]

⁷ Horacjusz – Quintus Horatius Flaccus (63 p. n. e.—8 n. e.), poeta rzymski, autor liryk, satyr i listów, o którym Krasicki powiedział, że jest „najślawniejszy w rodzaju swoim rymotwórca”. (*Zbiór potrzeb. wiad.*). [przypis redakcyjny]

⁸ konsul – „w czasie Rzeczypospolitej Rzymskiej najwyższa władza do roku tylko trwająca; dwóch zaś corocznie konsulów obierano”. (*Zbiór potrzeb. wiad.*). Asystą konsulów było 12 liktorów, o których por. Pan niewart sługi, przyp. do ww. 103–104. [przypis redakcyjny]

⁹ kwestor – w starożytnym Rzymie urzędnik zarządzający skarbem państwa. [przypis redakcyjny]

¹⁰ Augury – „u Rzymian zwali się kapłani, którzy z lotu ptaków czynili wieszczbiarstwa. Rozciągały się te wieszczby [...] do sposobu jedzenia lub krzyków ptaszyc. Zabobonność ta powszechna prawie była u wszystkich narodów. [...] Augures u Rzymian z najznamienitszych obywateli wybierani bywali”. (*Zbiór potrzeb. wiad.*). Wróżb nadużywali często augury do celów osobistych i politycznych. [przypis redakcyjny]

¹¹ kredyt – zaufanie, wiara. [przypis redakcyjny]

¹² co lud obchodzi – co lud oburza. [przypis redakcyjny]

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.